

UTICAJ KLIMATSKIH PROMENA NA FINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE I KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

UVOD

Održivi razvoj je proces koji ima za cilj zadovoljenje potreba današnjice bez ugrožavanja sposobnosti budućih generacija da zadovolje svoje potrebe (1). Održivi razvoj je, stoga, multidisciplinarni koncept koji uključuje ekonomiju, ekologiju, etiku, sociologiju i pravo, zaokružujući se u politici (23). Održivost i prelazak na sigurnu, klimatski neutralnu i cirkularnu ekonomiju, prepoznati su kao ključni ciljevi za osiguranje dugoročne konkurentnosti ekonomije Evropske unije, što je i potvrđeno Pariskim klimatskim sporazumom, koji je stupio na snagu 2016. godine (24). Ciljevi održivog razvoja utiču na transformaciju poslovnih procesa u privrednim subjektima koji primenjuju cirkularnu ekonomiju (25). Finansijski sektor ima ključnu ulogu u ostvarivanju ovih ciljeva na lokalnom i globalnom nivou, sa zadatkom da usmeri tokove kapitala ka održivim investicijama, odnosno investicijama koje podržavaju ciljeve održivog razvoja (3). Izveštavanje o kvantitativnim i kvalitativnim informacijama koje su izvan opsega godišnjih finansijskih izveštaja (Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Izveštaj o promenama na kapitalu, Izveštaj o tokovima gotovine i Napomene uz finansijske izveštaje) obelodanjuje se kroz nefinansijsko izveštavanje (26). Za razumevanje korporativnih performansi privrednog subjekta bitno je prepoznavanje informacija o prirodnom i finansijskom kapitalu, što doprinosi održivosti ekonomije, socijalnom i ekološkom sistemu (22). Povećanje fokusa na merenju i obelodanjivanju pitanja u vezi sa klimom u finansijskim izveštajima, nameće potrebu za pažljivom procenom informacija koje su korisnicima finansijskih izveštaja potrebne kako bi mogli da procene efekte klimatskih promena na njihov finansijski položaj, finansijski učinak i novčane tokove (4).

REZIME

U ovom radu razmatraju se implikacije ekologije i održivosti na finansijske izveštaje sastavljene u skladu sa MSFI. Računovodstveni standardi finansijskog izveštavanja obuhvataju aktivnosti i metode kojima se priznaju, vrednuju, prikazuju i obelodanjuju ekonomski, socijalni i ekološki uticaji na održivost privrednog subjekta. Cilj rada je identifikovanje računovodstvene regulative koja uvažava rizike od klimatskih promena. Istraživanja dostupne literature pokazuju da rizik od klimatskih promena sve više utiče na investicione odluke, kreiranje finansijskih rizika, i istovremeno pruža i nove prilike privrednim subjektima.

Ključne reči: klimatske promene, računovodstvo klimatskih promena, finansijsko izveštavanje

¹ Akademija strukovnih studija Zapadna Srbija, odsek Valjevo, e-mail: kosana.vicentijevic@vipos.edu.rs

² Akademija strukovnih studija Zapadna Srbija, odsek Valjevo, e-mail: vesna.markovic@vipos.edu.rs

Glavna hipoteza u ovom radu je da implementacija i prilagođavanje računovodstvene regulative klimatskim promenama doprinosi širenju inovacija, infrastrukture i informacija zelene industrije kroz realno finansijsko izveštavanje i doprinosi kvalitetnom korporativnom odlučivanju privrednog subjekta.

Računovodstvo klimatskih promena predstavlja odgovor na povećana očekivanja svih interesnih grupa za transparentnim, sadržajnim i kvalitetnim izveštajem koji inkorporira ekonomske, ekološke, društvene i etičke aspekte poslovanja privrednog subjekta, zatim, njegov ukupan uticaj na životnu sredinu, zaposlene i društvenu zajednicu (14). Računovodstvo životne sredine, računovodstvo održivosti, računovodstvo održivog razvoja, društveno odgovorno računovodstvo, ekološko računovodstvo i zeleno računovodstvo nazivi su za računovodstveno obelodanjivanje modela cirkularne ekonomije u privrednom subjektu (27).

Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja impliciraju smernice za ekološko računovodstvo za globalno javno dobro (28). Ovaj rad predstavlja navođenje implikacija profesionalne računovodstvene regulative u finansijskim izveštajima privrednih subjekata koji respektuju klimatske promene u svom privrednom okruženju. Razmatra se trenutno računovodstvo klimatskih promena i da li Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja – MSFI (International Financial Reporting Standards – IFRS) mogu doprineti praćenju i unapređenju finansijskih izveštaja u skladu sa klimatskim promenama. Izbor okvira za finansijsko izveštavanje zasnovan je na odlukama samog privrednog subjekta, i zavisi od njegovih postavljenih ciljeva, očekivanja zainteresovanih strana i primenljivosti smernica na interne procese i procedure. U nastavku rada se navode najčešće korišćeni MSFI, zajedno sa MRS i tumačenjima International Financial Reporting Interpretations Committee – IFRIC u kontekstu ekologije.

Društveno odgovorno poslovanje – DOP (Corporate Social Responsibilities – CSR) privrednih subjekata je širok koncept koji može imati različite oblike, u zavisnosti od privrednog subjekta i industrije kojoj pripada (30). Za razumevanje korporativnih performansi privrednog subjekta bitno je prepoznavanje informacija o prirodnom i finansijskom kapitalu, što doprinosi održivosti ekonomije, socijalnom i ekološkom sistemu (22).

Na osnovu pregleda dosadašnjih istraživanja, a prema raspoloživim saznanjima, u Republici Srbiji ne postoje radovi koji istražuju uticaj primene klimatskih promena na računovodstvenu regulativu, što je cilj istraživanja ovog rada i njegov naučni doprinos.

IFRS/IAS/ IFRIC	Naziv
Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 3 (IFRS 3)	Poslovne kombinacije
Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 6 (IFRS 6)	Istraživanje i procenjivanje mineralnih resursa
Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 7 (IFRS 7)	Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja
Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 8 (IFRS 8)	Segmenti poslovanja
Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 9 (IFRS 9)	Finansijski instrumenti
Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 13 (IFRS 13)	Odmeravanje fer vrednosti
Međunarodni standard finansijskog izveštavanja 17 (IFRS 17)	Ugovori o osiguranju
Međunarodni računovodstveni standard 1 (IAS 1)	Prezentacija finansijskih izveštaja
Međunarodni računovodstveni standard 2 (IAS 2)	Zalihe
Međunarodni računovodstveni standard 12 (IAS 12)	Porezi na dobitak
Međunarodni računovodstveni standard 16 (IAS 16)	Nekretnine, postrojenja i oprema
Međunarodni računovodstveni standard 36 (IAS 36)	Umanjenje vrednosti imovine
Međunarodni računovodstveni standard 37 (IAS 37)	Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina
Međunarodni računovodstveni standard 38 (IAS 38)	Nematerijalna imovina
Međunarodni računovodstveni standard 41 (IAS 41)	Poljoprivreda
IFRIC Tumačenje 5	Pravo na učešće u fondovima namenjenim povlačenju imovine iz upotrebe, obnavljanju i zaštiti životne sredine
IFRIC Tumačenje 21	Dažbine

MSFI KOJI TANGIRAJU KLIMATSKIE PROMENE U FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA

Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja – MSFI (IFRS) su uputstva za pripremu, tumačenje i globalno priznavanje, vrednovanje, prikazivanje i obelodanjivanje poslovnih transakcija privrednih subjekata koji ih primenjuju. Ovo poglavlje rada ističe aktuelnost klimatskih promena i implikacije MSFI na ekološku računovodstvenu praksu. Slede MSFI koji se primenjuju u ekološkom računovodstvu.

Osnovna oblast delovanja MSFI 3 – Poslovne kombinacije, jeste da specificira finansijsko izveštavanje koje treba da obezbedi privredni subjekt prilikom poslovnih kombinacija ili restrukturiranja (15). U slučaju poslovnih kombinacija, privrednom subjektu je otvoren prostor za prilagođavanje ekoloških obelodanjivanja i životne sredine.

MSFI 6 – Istraživanje i procenjivanje mineralnih resursa, mora biti praćen analizom izvodljivosti (16). Prilikom istaživanja mineralnih resursa može doći do rasipanja.

Ovaj neželjeni otpad utiče na reputaciju privrednog subjekta. Istraživanje mineralnih resursa, zbog svoje oskudnosti, mora proći ekonomsku, tehničku i finansijsku obradu održivosti.

Zainteresovni korisnici finansijskih informacija o privrednom subjektu od MSFI 7 – Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja, očekuju informacije od materijalnog značaja za finansijske instrumente i performanse privrednog subjekta. Dužnost privrednog subjekta je da obelodani informacije za korisnike finansijskih izveštaja kako bi razumeli poziciju privrednog subjekta prema kriterijumima rizika povezani sa finansijskim instrumentima (kreditni, tržišni i rizik likvidnosti). Biološka imovina takođe čini deo ovih finansijskih sredstava, i obeležavanja u vezi sa njom su relevantna u savremenim okolnostima u skladu sa MSFI 7 (17).

MSFI 8 – Segmenti poslovanja, navodi da privredni subjekti treba da obelodane informacije koje će korisnicima finansijskih izveštaja omogućiti da ocenjuju prirodu i finansijske efekte poslovnih aktivnosti u kojima učestvuje i ekonomsko okruženje u kome posluje. Ovaj MSFI se odnosi na računovodstvo životne sredine, u smislu da uzima u obzir geografsko područje i efekte privrednog subjekta na imovinu, obaveze, troškove i prihode (18).

MSFI 9 – Finansijski instrumenti, ima za cilj da ustanovi principe za finansijsko izveštavanje o finansijskim sredstvima i finansijskim obavezama kojima se prezentuju relevantne i korisne informacije korisnicima finansijskih izveštaja, na osnovu kojih vrše procene iznosa, vremenskog rasporeda i neizvesnosti budućih tokova gotovine privrednog subjekta. Neki ugovori zahtevaju isplatu na osnovu klimatskih, geoloških ili drugih fizičkih varijabli. Ugovori koji se zasnivaju na klimatskim varijablama ponekad se nazivaju „vremenskim derivatima“ (19). Savremena tržišna dešavanja dovela su do različitih finansijskih instrumenata koji su povezani sa inicijativama, indeksima ili ciljevima održivosti. Finansijski instrumenti sa takvim karakteristikama mogu se kategorisati u sledeće vrste: zeleni krediti i obveznice (*green loans and bonds*), strukturirani instrumenti povezani sa zelenim indeksima (*structured instruments linked to green indices*), zajmovi sa karakteristikama životne sredine i ESG (*Environmental, Social and Governance*) (*loans with environmental, social or governance (ESG) features*) (13). Usled pojave i razvoja novih inovativnih finansijskih proizvoda kao što su zelene i održive obveznice, zeleni krediti i novi finansijski proizvodi povezani sa klimom i drugim ESG karakteristikama,

Neki ugovori o finansijskim instrumentima zahtevaju isplatu na osnovu klimatskih, geoloških ili drugih fizičkih varijabli. Ugovori koji se zasnivaju na klimatskim varijablama ponekad se nazivaju „vremenskim derivatima“.

ri koji se zasnivaju na klimatskim varijablama ponekad se nazivaju „vremenskim derivatima“ (19). Savremena tržišna dešavanja dovela su do različitih finansijskih instrumenata koji su povezani sa inicijativama, indeksima ili ciljevima održivosti. Finansijski instrumenti sa takvim karakteristikama mogu se kategorisati u sledeće vrste: zeleni krediti i obveznice (*green loans and bonds*), strukturirani instrumenti povezani sa zelenim indeksima (*structured instruments linked to green indices*), zajmovi sa karakteristikama životne sredine i ESG (*Environmental, Social and Governance*) (*loans with environmental, social or governance (ESG) features*) (13). Usled pojave i razvoja novih inovativnih finansijskih proizvoda kao što su zelene i održive obveznice, zeleni krediti i novi finansijski proizvodi povezani sa klimom i drugim ESG karakteristikama,

finansijske institucije imaju glavnu ulogu u prelasku na nižu ekonomiju ugljendioksida (*carbon economy*) (2). *Carbon accounting* (računovodstvo ugljendioksida) se odnosi samo na emisije ugljendioksida, dok se *greenhouse gas (GHG) accounting* (računovodstvo GHG) odnosi na sve gasove staklene bašte (27).

Za sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti u skladu sa MSFI 13 – Odmeravanje fer vrednosti, pretpostavke oko klimatskih faktora mogu uticati na obelodanjivanje merenja fer vrednosti (20). Klimatski rizici mogu uticati na prihode i/ili troškove privrednog subjekta. Tokovi novca treba da budu prilagođeni rizicima koji se tiču klime, pristupom očekivanoj vrednosti ili simulacijama više scenarija novčanih tokova u skladu sa klimatskim rizicima (2).

Međunarodni odbor za računovodstvene standarde je objavio novi MSFI 17 – Ugovori o osiguranju, koji je u primeni od 1. januara 2021. godine, kada je prestao da važi MSFI 4. MSFI 17 ima za cilj da detaljnije precizira i uskladi način vrednovanja ugovora, kao i prezentaciju rezultata, kako bi se obezbedila uporedivost i harmonizacija izveštavanja u sektoru osiguranja. Obelodanjivanje u skladu sa MSFI 17 ugovora o osiguranju je pod uticajem klimatskih faktora ako je prenos rizika osiguranja značajan za zamene osiguranja i druge ugovore koji zahtevaju plaćanje u zavisnosti od promena klimatskih, geoloških i drugih fizičkih varijabli koje su svojstvene nekoj od ugovornih strana (poznati kao vremenski derivati) (21).

MRS KOJI TANGIRAJU KLIMATSKE PROMENE U FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA I UTICU NA KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

Rizici od klimatskih promena nisu eksplicitno pokriveni prema MSFI i MRS, a ipak ovi standardi se bave pitanjima koja se na njih odnose. Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) donose neke efikasne inicijative za očuvanje životne sredine. Postoji nekoliko MRS koji se odnose na životnu sredinu.

MRS 1 (IAS 1) – Prezentacija finansijskih izveštaja, zahteva prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa propisanim smernicama u vezi sa njihovom strukturom i minimalne zahteve u pogledu njihovog sadržaja (5). Finansijski izveštaji će biti korisnicima relevantni za razumevanje ako mogu uticati na razumne odluke investitora. Na primer, privredni subjekt će možda morati da objasni da li je i kako razmnožio rizike u vezi sa klimom u skladu sa MRS 36 – Umanjenje

vrednosti imovine. Privredni subjekti bi trebalo da otkriju klimatske rizike koji su uticali na knjigovodstvenu vrednost sredstava priznatih u finansijskim izveštajima.

U skladu sa MRS 2 (IAS 2) – Zalihe, pitanja oko klime mogu uzrokovati da zalihe kompanije zastare, da njihove prodajne cene padaju ili da se povećaju njihovi troškovi izrade. Ako, kao rezultat, trošak zaliha nije nadoknativ, MRS 2 zahteva da privredni subjekt otpiše te zalihe na njihovu neto prodajnu vrednost (6).

MRS 12 (IAS 12) – Porezi na dobitak, generalno zahteva od privrednih subjekata da priznaju odložena poreska sredstva kao odbitnu privremenu razliku i neiskorišćene poreske gubitke i kredite, u meri u kojoj je verovatno da će biti dostupna buduća oporeziva dobit u odnosu na koju se ti iznosi mogu iskoristiti. Pitanja u vezi sa klimom mogu uticati na procenu privrednog subjekta o budućoj oporezivoj dobiti i mogu dovesti do toga da privredni subjekt ne može da prizna odložena poreska sredstva, ili da se traži prestanak priznavanja odloženih poreskih sredstava koja su prethodno priznata (7).

Rizici vezani za klimu mogu uticati na to da li se neki troškovi koji se odnose na nekretnine, postrojenja i opremu mogu priznati u njihovu nabavnu vrednost.

Pitanja u vezi sa klimom mogu podstaći izdatke za promenu ili prilagođavanje poslovanja aktivnosti i operacije, uključujući istraživanje i razvoj prema MRS 16 (IAS 16) – Nekretnine, postrojenja i oprema. Rizici vezani za klimu mogu uticati na to da li se neki troškovi koji se odnose na nekretnine, postrojenja i opremu mogu priznati u njihovu nabavnu vrednost. Takođe, privredni subjekti su dužni da obelodane očekivani korisni vek trajanja i iznos svake promene procenjenih rezidualnih vrednosti u vezi sa klimom (8).

Cilj MRS 36 (IAS 36) – Umanjenje vrednosti, jeste propisivanje postupaka koje privredni subjekt primenjuje radi obezbeđenja da se imovina ne knjiži po vrednosti koja je veća od nadoknativog iznosa (9). Sredstvo se knjiži po vrednosti koja je veća od nadoknativog iznosa ako njegova knjigovodstvena vrednost premašuje iznos koji će biti nadoknađen korišćenjem ili prodajom tog sredstva. U tom slučaju, smatra se da je vrednost sredstva umanjena i MRS zahteva da privredni subjekt izvrši priznavanje gubitka od umanjenja vrednosti. MRS 36 takođe određuje kada privredni subjekt treba da stornira gubitak od umanjenja vrednosti i propisuje obelodanjivanje. Ovaj MRS i navodi da se sredstva mogu tretirati kao obezvređena, i da se takva sredstva povuku iz upotrebe. Takve prakse mogu stvoriti štetne efekte na životnu sredinu. Stoga, privredni subjekti treba da donesu alternativne odluke u vezi sa obezvređenom imovinom, uvažavajući modalitete računovodstva klimatskih promena.

Pitanja u vezi sa klimom mogu uticati na prepoznavanje, merenje i obelodanjivanje obaveza u finansijskim izveštajima, primenom MRS 37 (IAS 37) – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina. Na primer, u vezi sa: nametima vlade zbog neispunjavanja ciljeva vezanih za klimu, regulatornim zahtevima za sanaciju štete po životnu sredinu, ugovorima koji mogu postati opterećujući (na primer, zbog potencijalnog gubitka prihoda ili povećanih troškova kao rezultata promena u zakonodavstvu koje se odnose na klimu), restrukturiranjem radi redizajniranja proizvoda ili usluga radi postizanja ciljeva u vezi sa klimom (10).

MRS 38 (IAS 38) – Nematerijalna imovina, daje detalje o nematerijalnoj imovini. Pravilno priznavanje i vrednovanje ove imovine će povećati reputaciju privrednog subjekta (11). Zaštita i očuvanje životne sredine takođe pravi dodatnu vrednost pozicijama nematerijalne imovine primenom MRS 38.

MRS 41 (IAS 41) – Poljoprivreda, preporučuje model fer vrednosti za priznavanje i vrednovanje poljoprivrednih proizvoda (12). Pravilno izveštavanje o biološkim sredstvima u skladu sa MRS 41 može doneti dodatnu vrednost i unaprediti model računovodstva klimatskih promena u privrednom subjektu.

Računovodstvena profesija je tradicionalna profesija, međutim, globalizacija poslovanja, tehnološka rešenja i inovacije ne zaobilaze ni nju. Izazovi računovodstvene profesije se ogledaju u potrebi za brzim prilagođavanjem i transformacijama poslovne prakse i poslovnih procesa uz primenu računovodstvenih pravila i principa (29, 32). Ekološki zahtevi su postali značajan faktor koji privredni subjekti moraju uzeti u obzir u procesu donošenja poslovno-finansijskih odluka. Imperativ za privredne subjekte postaje povećanje odgovornosti pri sagledavanju svih aspekata okruženja i usvajanje ekoloških zahteva u finansijskom izveštavanju i korporativnom upravljanju.

Pravilno izveštavanje o biološkim sredstvima može doneti dodatnu vrednost i unaprediti model računovodstva klimatskih promena u privrednom subjektu.

ZAKLJUČAK

Računovodstvo klimatskih promena prepoznato je na međunarodnom planu profesionalne računovodstvene regulative za finansijsko izveštavanje privrednih subjekata i korporativno upravljanje.

Nekoliko IFRS, IAS i IFRIC se direktno ili indirektno odnosi na ekološko računovodstvo, kroz izražavanje odredbi za zaštitu životne sredine i klimatske promene. IFRS doprinose

napretku računovodstva klimatskih promena, navodeći da se održivost privrednog subjekta može postići kroz odgovarajuću zaštitu životne sredine. Rizici od klimatskih promena i drugi ekološki rizici nisu eksplicitno pokriveni prema IFRS, ovi standardi se ipak bave pitanjima koja se na njih odnose.

Inspiracija za ovaj rad je da se pruži pregled namenjen investitorima koji će im pomoći da razumeju šta već postoji od zahteva i uputstava koji se odnose na klimatske i druge rizike koji se pojavljuju u životnoj sredini i utiču na održivost. Glavna hipoteza u radu je potvrđena – da implementacija i prilagođavanje računovodstvene regulative i računovodstvene profesije klimatskim promenama doprinosi širenju inovacija, infrastrukture i informacija zelene industrije kroz realno finansijsko izveštavanje i doprinosi kvalitetnom korporativnom odlučivanju privrednog subjekta. Ovo može da bude uvod u neko naredno istraživanje u vezi sa funkcijom interne revizije, revizije i računovodstvenog inženjeringa u suočavanju sa klimatskim promenama, i izradi strateških vizija i taktika razvoja u skladu sa klimatskim promenama i životnom sredinom. Takođe otvara novo polje istraživanja računovodstvene regulative za računovodstvo ugljendioksida (Carbon accounting) i računovodstvo GHG, radi usklađivanja računovodstvene profesije kao centra ekologije u svim industrijama u budućnosti.

LITERATURA

1. Brundtland G. H., et al. (1987). Our Common Future. Report of the World Commission on Environment and Development, Oxford University Press "Human Development Report 2001".
2. CDSB, KPMG, (2021). Accounting for climate, https://www.cdsb.net/sites/default/files/cdsb_climateaccountingguidance_2021_v4.pdf, (09.02.2023)
3. Damjanović, S. (2021). Priručnik za kompanije „Korak po korak do nefinansijskog izveštaja“. Smart kolektiv Beograd.
4. EY (2022). Applying IFRS Accounting for climate change, (20.02.2023.), https://www.ey.com/en_gl/ifrs-technical-resources/applying-ifrs-accounting-for-climate-change-updated-may-2022
5. IAS 1 (MRS 1), https://www.mfin.gov.rs/upload/media/IgWl-jh_6015e1eed5ad.pdf
6. IAS 2 (MRS 2), https://www.mfin.gov.rs/upload/media/YV3e9Z_6015e2080f972.pdf
7. IAS 12 (MRS 12), https://www.mfin.gov.rs/upload/media/8CySD-D_6015e25e06985.pdf
8. IAS 16 (MRS 16), https://www.mfin.gov.rs/upload/media/G0ZTM-K_6015e2776892f.pdf
9. IAS 36 (MRS 36), https://www.mfin.gov.rs/upload/media/4etY0C_6015e3c775d80.pdf
10. IAS 37 (MRS 37), https://www.mfin.gov.rs/upload/media/4ciZX-1_6015e3e1338a2.pdf

11. IAS 38 (MRS 38), https://www.mfin.gov.rs/upload/media/bDHL-Cd_6015e3fa6b0ef.pdf
12. IAS 41 (MRS 41), https://www.mfin.gov.rs/upload/media/dCGOit_6015e44366a04.pdf
- IASB (2021). IFRS Staff Paper: Post-implementation Review of IFRS 9-Classification and Measurement: Feedback on financial assets with sustainability linked features, <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/meetings/2021/july/iasb/ap3b-pir-ifrs-9-cm-feedback-on-financial-assets-with-sustainability-linked-features.pdf>
14. IFAC (2022). Time for action on sustainability: next steps for the accountancy profession, <https://www.ifac.org/system/files/publications/files/IFAC-Time-for-Action-on-Sustainability.pdf>
15. IFRS 3 (MSFI 3) Poslovne kombinacije https://www.mfin.gov.rs/upload/media/aKQ39I_6015e649c8cfa.pdf
16. IFRS 6 (MSFI 6) Istraživanje i procenjivanje mineralnih resursa https://www.mfin.gov.rs/upload/media/uBNSyH_6015e68cc8dc3.pdf
17. IFRS 7 (MSFI 7), https://www.mfin.gov.rs/upload/media/dSWFfw_6015e6a2a7975.pdf
18. IFRS 8 (MSFI 8), https://www.mfin.gov.rs/upload/media/y2PKcF_6015e6b97c293.pdf
19. IFRS 9 (MSFI 9), https://www.mfin.gov.rs/upload/media/Fvxtj9_6015e6cf04564.pdf
20. IFRS 13 (MSFI 13), https://www.mfin.gov.rs/upload/media/tzSYGn_6015e72bd1e66.pdf
21. IFRS 17 (MSFI 17), <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ifrs-17-insurance-contracts/>
22. KPMG (2021), Accounting for climate, https://www.cdsb.net/sites/default/files/cdsb_climateaccountingguidance_2021_v4.pdf
23. Stanković, D. & Trivan, G. (2009). Održivi razvoj u koncepciji multidisciplinarnog pristupa zaštite životne sredine, Topola, (183/184): 129-136.
24. United Nations, Framework Convention on Climate Change, FCCC/CP/2015/L.9/Rev.1, <https://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/l09r01.pdf>
25. Vićentijević, K. (2019). Konjička industrija u svetlu cirkularne ekonomije, Zbornik radova II Međunarodna naučno-stručna konferencija „Regionalni razvoj i prekogranična saradnja“, Piroć, 39-47.
26. Vićentijević, K. (2020). Uloga nefinansijskog izveštavanja u konjičkoj industriji, *Agroekonomika*, Vol. 48, No 86: 81-92.
27. Vićentijević, Kosana (2022). Konsekvence cirkularne ekonomije na računovodstvenu regulativu, Zbornik radova sa Međunarodne naučnostručne konferencija MEFkon 2022 „Inovacije kao pokretač razvoja“, Beograd, str. 234-242.
28. Vićentijević, K. (2022a). Računovodstvo održivosti u funkciji dodate vrednosti privrednog entiteta, 10. Međunarodni simpozij „Finansije, računovodstvo, menadžment – jučer danas sutra“, Tuzla, 258-265.
29. Vićentijević, K. (2022b). Izazovi Internet of Things tehnologije na trendove u računovodstvenoj profesiji. *Revizor*, 25(100), 31-40. <https://doi.org/10.56362/Rev22100031V>
30. Vićentijević, K., Rakić, S., & Marković, V. (2022). Integration of CSR and SDG in creating added value of the textile industry. *Tekstilna industrija*, 70(3), 26-31. <https://doi.org/10.5937/tekstind2203026V>

IMPACT OF CLIMATE CHANGE ON FINANCIAL REPORTING AND CORPORATE GOVERNANCE

SUMMARY

This paper discusses the implications of ecology and sustainability on financial statements prepared in accordance with IFRS. International financial reporting standards include activities and methods that recognize, value, display and disclose economic, social and environmental impacts on the sustainability of a business entity. The aim of this paper is to identify accounting regulations that take into account the risks of climate change. Research of the available literature shows that the risk of climate change increasingly affects investment decisions, creating financial risks, and at the same time provides new opportunities for business entities.

Keywords: climate change, climate accounting, financial reporting